

Oponentský posudek na diplomovou práci Bc. Ivany Kafkové „Průzkum fondů starých tisků a rukopisů fakulturních knihoven Univerzity Karlovy v Praze“

Diplomová práce Bc. Ivany Kafkové zpracovává bezesporu velmi zajímavé téma odpovědným způsobem. Souborný průzkum historických fondů fakulturních knihoven Karlovy univerzity, jakož i dalších českých vysokých škol je velmi důležitým úkolem, který stojí před českým knihovnictvím, přesněji před českou knihovědou, a diplomová práce Ivany Kafkové přestavuje v tomto ohledu jeden z prvních kroků správným směrem.

Diplomantka provedla průzkum za pomoci dosti podrobného online dotazníku, jehož podobu a úplnost je možno posoudit na základě vytištěné kopie v příloze knihy. Mapuje nejen rozsah historického fondu a jeho charakter, ale rovněž - a to je nesmírně důležité - hranici *ante quem*, která se liší u jednotlivých historických fondů.

Diplomantka se nespokojila s „pouhým“ sběrem dat o podobě fondu, ale snažila se získat rovněž informace o podmínkách jeho uložení, jeho aktuálním stavu a možném fyzickém ohrožení, ať už vlhkem, plísní, hmyzem nebo hlodavci. V mnoha případech navrhuje rovněž řešení stávajících problémů. Především v tomto bodě bych viděl jednu z mála slabin diplomové práce. Domnívám se, že pouze na základě dotazníku, popř. krátkého rozhovoru s knihovníkem či kurátorem fondu nelze postulovat - tak říkajíc „od stolu“ - návrhy na úpravy uložení knih či jejich restaurování. Autorka však choulostivost podobných návrhů sama na několika místech reflektuje, poukazujíc na základní problém všech knihoven: nedostatek financí, nedostatek prostoru a nedostatek pracovních sil.

Diplomantka v souvislosti s ochranou historických fondů dílčích knihoven Karlovy univerzity také zmapovala aktuální situaci co do stupně digitalizace fondu. Na několika místech autorka sice digitalizaci navrhuje v situaci, kde by bylo třeba zvolit jiný postup, ale celkově jsou tyto informace velmi přínosné. V první třetině práce přináší autorka rovněž přehledné informace o současných trendech uložení a ochrany knižního fondu.

Dotazníkový průzkum doplnila autorka rovněž několika osobními rozhovory s pracovníky konkrétních fakulturních knihoven a svůj průzkum dokladovala rovněž obrazovou přílohou prezentující aktuální situaci na konkrétních pracovištích. Zvýšená pozornost je pak věnována historickému fondu Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy, v níž autorka pracuje, a má proto do problematiky jejího historického fondu nejhlubší vhled.

Fakt, že se nejedná jen o jednoduchou prezentaci analytických dat získaných online sběrem skrze elektronický dotazník, prokázala autorka ve zhodnocení získaných dat v kapitole 7 „Výsledky studie“, v níž předkládá ucelenou syntézu získaných informací doplněnou řadou přehledných grafů, přinášejících množství zajímavých poznatků.

Z výše uvedených důvodů bych doporučoval, aby autorka diplomovou práci zjednodušila, zkrátila (pravděpodobně výběrem kapitol vypovídajících o konkrétních fakulturních a dalších dílčích

univerzitních knihovnách, vypuštěním úvodní části o preventivní ochraně historického fondu a případných restaurátorských zásazích) a připravený extrakt, který bude třeba doplnit o další podrobnější informace, podala k publikaci. Jsem přesvědčen, že nejsem sám, koho by zjištěné informace o univerzitních historických fondech zajímaly.

Protože je diplomová práce Bc. Ivany Kafkové přínosnou studií vycházející z dat získaných „v terénu“, v čemž také tkví její hlavní význam a hodnota, doporučuji i přes výše zmíněné výtky tuto práci k obhajobě a navrhuji hodnotit ji jako výbornou.

V Praze dne 29. 5. 2011,

PhDr. Richard Šípek